

T.C. SAYIŞTAY BAŐKANLIĐI

MANİSA ŞEHZADELER BELEDİYESİ
2017 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2018

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	3
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	3
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	3
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	5
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	6
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	7
8.	EKLER.....	22

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Şehzadeler Belediyesi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu genel yönetim kapsamındaki idareler içinde tanımlanmıştır. 10.03.2006 tarihli ve 26104 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği mahalli idarelerde uygulanacak muhasebe sistemini belirlemiştir. Buna göre Şehzadeler Belediyesi, tahakkuk esaslı muhasebe sistemi kullanmaktadır.

Şehzadeler Belediyesi, mali iş ve işlemlerini 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu’na uygun olarak yürütmektedir.

Belediyenin 2017 yılı Gelir- Gider ve varlık-yükümlülük kalemleri aşağıdaki gibidir.

Bütçe Gelirleri Hesabı				
Hesap Kodu	Hesap Adı	Bütçe Tutarı	Tahsilat Tutarı	Gerçekleşme Oranı (%)
800/1	Vergi Gelirleri	23.595.500,00	19.085.519,20	80,89
800/3	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	5.010.500,00	3.122.597,72	62,32
800/4	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	3.400.000,00	2.777.016,89	81,68
800/5	Diğer Gelirler	49.739.000,00	41.960.077,25	84,36
800/6	Sermaye Gelirleri	3.330.000,00	6.879.343,97	200,59
800/9	Red ve İadeler (-)	-75.000,00	-192.686,97	256,92
800	Bütçe Gelirleri	85.000.000,00	73.631.868,06	86,63

Bütçe Giderleri Hesabı				
Hesap Kodu	Hesap Adı	Bütçe Tutarı	Harcama Tutarı	Gerçekleşme Oranı (%)
830/1	Personel Giderleri	12.644.150,00	12.264.212,96	97,00
830/2	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	2.136.930,00	1.860.892,54	87,08
830/3	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	48.138.100,00	52.504.129,88	109,07
830/4	Faiz Giderleri	275.000,00	2.856.007,39	1038,55
830/5	Cari Transferler	1.859.000,00	2.344.085,42	126,09
830/6	Sermaye Giderleri	22.876.820,00	22.942.592,25	100,29
830/9	Yedek Ödenek	7.070.000,00	(7.070.000,00)	100,00
830	Bütçe Giderleri	95.000.000,00	94.771.920,44	99,76

Kullanılan muhasebe sistemi tahakkuk esaslı tek düzen muhasebe sistemidir. Belediye, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilke ve standartlara uygun olmak kaydıyla Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 420 inci maddesinde sayılan mali tabloları üretir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,

- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- Taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak Hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime Hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda Hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Taşınmazlarla İlgili Muhasebe Kayıtlarının Gerçeği Yansıtması

Tapu kayıtları bazında düzenlenen taşınmaz icmal cetvelindeki taşınmazların değerleri toplamı ile 250 Arsa ve Araziler Hesabı, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ve 252 Binalar Hesabında kayıtlı taşınmazların değerleri toplamının uyuşmadığı görülmüştür.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik' in “*Kayıt ve kontrol işlemleri*” başlıklı 5 inci maddesinde;

“(1) Taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri, kamu idarelerine ait taşınmazların mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilenlerin ve elden çıkarılanların miktar ve değer olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınmasıdır. Kayıtların belgeye dayanması esastır.

(2) (Ek: 3/6/2014-2014/6455 K.) Ek 1'deki Kayıt Planının “Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar” başlığı altında yer alan taşınmazlar maliyet bedeli üzerinden, bu taşınmazlardan maliyet bedeli belirlenemeyenler ise rayiç değerleri üzerinden kayıtlara alınır. Ancak;

a) Ek 1'deki Kayıt Planının “Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar” başlığı altında yer alan taşınmazlardan maliyet ve rayiç bedeli belirlenemeyen taşınmazlar,

b) Ek 1'deki Kayıt Planının “Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar” başlığı altında yer alan taşınmazlardan sadece ekonomik olarak değerlendirmeye konu olanlar ile kamusal ihtiyaçlarda kullanılan taşınmazlar,

c) Ek 1'deki Kayıt Planının “Orta Malları” başlığı altında yer alan taşınmazlar, ç) Ek 1'deki Kayıt Planının “Genel Hizmet Alanları” başlığı altında yer alan taşınmazlar,

d) Bakanlık tarafından iz bedeli ile takip edilmesine karar verilen taşınmazlar, iz bedeli üzerinden kayıtlara alınır.” Denilmektedir.

Kurumun sahip olduğu taşınmazların gerçek değerinin muhasebe hesaplarında kayıtlı olup olmadığını kontrol etmek için taşınmaz hesapları incelenmiştir. Emlak ve İstimlak Müdürlüğü tarafından taşınmaz icmal cetvellerinin Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'e uygun bir şekilde düzenlendiği fakat yılsonunda muhasebe hesapları ile uyumlulaştırılması için herhangi bir çalışma yapılmadığı görülmüştür. Dolayısıyla tapu bazında düzenlenen taşınmaz icmal cetveli ile muhasebe hesaplarının uyumlaştırılmaması

taşınmaz hesaplarının gerçeği yansıtmasına engel olmaktadır.

Taşınmaz icmal cetveline göre arsa ve arazi cinsindeki taşınmazların toplam değeri 26.776.464,04-TL iken 250 Arsa ve Araziler Hesabındaki taşınmazların değeri 4.933.317,39–TL’dir. Muhasebe kayıtlarında arsa ve araziler 21.843.146,65-TL eksik yer almaktadır. Taşınmaz icmal cetveline göre Binalar cinsindeki taşınmazların değeri 25.074.964,21-TL iken 252 Binalar Hesabındaki taşınmazların değeri 14.283.526,63–TL’dir. Muhasebe kayıtlarında binalar 10.791.437,58 - TL eksik yer almaktadır. Taşınmaz icmal cetveline göre Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri cinsindeki taşınmazların değeri 22.759.552,88 -TL iken 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabındaki taşınmazların değeri 9.527.062,83–TL’dir Muhasebe kayıtlarında yeraltı ve yerüstü düzenleri 13.232.490,05-TL eksik yer almaktadır.

Muhasebe kayıtlarının taşınmaz icmal cetveli ile uyumlu bir şekilde yapılmamasından kaynaklı olarak bilançoda 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ile 252 Binalar Hesabı toplam 45.867.074,28-TL eksik gözükmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "6360 sayılı kanunla oluşturulan Devir. Paylaştırma ve Tasfiye Komisyonunca yapılan paylaştırma sonucu tarafımıza verilen taşınmazlarla ilgili devam eden dava süreçleri nedeniyle bu taşınmazlar taşınmaz kayıtlarına alınamamıştır. Konu ile ilgili olarak tüm birimlere yazı yazılmış olup, taşınmazlarla ilgili bilgi ve belgelerin anında Müdürlüğümüze ulaştırılması istenmiştir.

Söz konusu kayıt altına alınmayan taşınmazlar ile ilgili Kamu idarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümlerine göre işlem tesis edilecektir." Denilmektedir.

Sonuç olarak İdare, bulguda eleştirilen hususlarla ilgili olarak gerekli çalışmaların başlatılacağını ifade etmiştir. Mali tablolara güvenilirlik yönüyle risk teşkil eden söz konusu durumun müteakip denetimlerde izlenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Manisa Şehzadeler Belediyesi 2017 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde gösterilen hesap alanları hariç, açıklanan nedenlerden dolayı tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: İlk Madde ve Malzemeler ile Maddi Duran Varlıklar Hesaplarına Kaydedilmesi Gereken Bazı İşlemlerin Aktifleştirilmeden Doğrudan Gider Yazılması

150 İlk Madde ve Malzemeler ile 25 hesap grubu içinde yer alan Maddi Duran Varlıklar hesaplarını ilgilendiren bazı işlemlerin bu hesaplara kaydedilmeksizin doğrudan 630 Giderler hesabına kaydedildiği görülmüştür.

150 İlk Madde ve Malzeme Hesabıyla ilgili Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 115' inci maddesinde;

“(1) Bu hesap, kurumlarca satılmak, üretimde veya diğer faaliyetlerde kullanılmak ya da tüketilmek üzere edinilen ilk madde ve malzeme, yarı mamul, mamul, ticari mal, artık ve hurda gibi bir yıl veya faaliyet dönemi içinde tüketilecek veya paraya çevrilecek varlıkların izlenmesi için kullanılır.” denilmiştir.

Yine 25 Maddi Duran Varlıklar hesap grubuyla ilgili olarak Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 186 ve 187' inci maddelerinde;

“Bu hesap grubu, kurumca, faaliyetlerinde kullanılmak üzere edinilen ve tahmini yararlanma süresi bir yıldan fazla olan fiziki varlıklar ile bunlara ilişkin birikmiş amortismanların izlenmesi için kullanılır” denildikten sonra,

“(1) Maddi duran varlıklar hakkında; Taşınır Mal Yönetmeliği ve 13/9/2006 tarihli ve 2006/10970 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmeliğin ilgili hükümleri ile aşağıdaki hükümlere göre işlem yapılır.

(2) Maddi duran varlıklar hesap grubuna ilişkin işlemler aşağıda gösterilmiştir:

a) Maddi duran varlıkların hesaplara alınması

1) Edinilen maddi duran varlıklar, maliyet bedeli ile hesaplara alınır. Maliyet bedeline varlıkların elde edilmesinde yapılan her türlü gider ilave edilir. ....Maddi duran varlıklar için sonradan yapılan ve o varlığın değerini, kullanım süresini, ürün ve hizmet kalitesini, sağlanan faydayı artıran veya üretilen mal veya hizmetlerin üretim maliyetini azaltan her türlü maliyet, ilgili maddi duran varlığın kayıtlı değerine ilave edilir ve amortisman

hesaplamasında dikkate alınır.

...

3) Bunların dışında maddi duran varlıklar için yapılan her türlü normal bakım ve onarım harcamaları gider olarak kaydedilir.”

denilmektedir.

Taşınırların kaydıyla ilgili 28.12.2006 tarih ve 2006/11545 no lu Taşınır Mal Yönetmeliğinin 10' uncu maddesinde ise; Taşınırların girişleri ile taşınırların çıkış ve ambarlar arasında devir işlemlerinde, dayanıklı taşınırların niteliklerini değiştiren esaslı onarım ve ilaveler sonucu değer artışlarında, kayıtlara esas olmak üzere 5 örnek numaralı Taşınır İşlem Fişi düzenleneceği belirtildikten sonra maddenin devamında hangi hallerde taşınır işlem fişi düzenlenmeyeceği ve taşınır kaydı yapılmayacağı açıklanmıştır.

Yukarıda yer verilen yasal düzenlemelerden de anlaşılacağı üzere; daha sonra tüketilmek, kullanılmak ya da satılmak üzere satın alınan malzemeler, bir maddi duran varlığın değerini artıran ve/veya kullanım ömrünü artıran mal ve malzemeler ile yapılan her türlü gider, ilgisine göre 15 Stoklar ya da 25 Maddi Duran varlıklar hesap grubunda yer alan hesaplara kaydedilerek aktifleştirilmeli ve gerekli olanlar için taşınır işlem fişleri düzenlenmelidir.

Kurumun hesap ve işlemleri incelendiğinde aşağıda örnekleri verilen bazı alım ve yapım işlemlerinde yukarıdaki mevzuat hükümlerinin dikkate alınmadığı görülmüştür.

- 03.08.2017 tarih ve 7426 no lu ödeme emri belgesi ile 45 E 6083 plaka no lu fen işleri şantiyesinde kullanılan kamyon KDV hariç 20.000 TL bedelli bir damper taktırılmış ama bu damper için ödenen miktar doğrudan 630 Giderler Hesabına kaydedilerek giderleştirilmiştir.

- 01.08.2017 tarih ve 7256 nolu ödeme emri belgesinde Fen işleri müdürlüğüne bağlı araçlarda kullanılmak üzere KDV hariç 174.814,00 TL bedelle madeni yağ ve antifriz alımı yapılmış ancak bunlar için taşınır işlem fişi düzenlenmediği gibi alınan bu mallar 150 İlk Madde ve Malzemeler Hesabına da kaydedilmeden doğrudan 630 Giderler Hesabına kayıt yapılarak giderleştirilmiş ve dolayısıyla taşınır işlem fişi de düzenlenmemiştir.

- 11.08.2017 tarih ve 7750 nolu ödeme emri belgesiyle Fen işleri şantiyesi elektrik atölyesinde kullanılmak üzere KDV hariç 41.017,04 TL tutarında elektrik malzemesi alınmış ancak bunlar için taşınır işlem fişi düzenlenmediği gibi alınan bu mallar 150 İlk Madde ve Malzemeler Hesabına da kaydedilmeden doğrudan 630 Giderler Hesabına kayıt yapılarak

giderleştirilmiş.

- 11.08.2017 tarih ve 7757 nolu ödeme emri belgesiyle Fen işleri şantiyesi bayındırlık bölümünde kullanılmak üzere KDV hariç 48.958,97 TL tuarında sıhhi malzeme alınmış ancak bunlar için taşınır işlem fişi düzenlenmediği gibi alınan bu mallar 150 İlk Madde ve Malzemeler Hesabına da kaydedilmeden doğrudan 630 Giderler Hesabına kayıt yapılarak giderleştirilmiştir.

- 11.08.2017 tarih ve 7798 nolu ödeme emri belgesiyle park ve bahçeler müdürlüğünde çeşitli yerlerde kullanılmak üzere KDV hariç 22.920,00 TL tutarında hırdavat malzemesi alımı yapılmış ancak bunlar için taşınır işlem fişi düzenlenmediği gibi alınan bu mallar 150 İlk Madde ve Malzemeler Hesabına da kaydedilmeden doğrudan 630 Giderler Hesabına kayıt yapılarak giderleştirilmiştir.

- İkinci hak edişi 16.08.2017 tarih ve 8005 nolu ödeme emri belgesiyle yapılan Fen işleri müdürlüğünün aldığı dekoratif amaçlı aydınlatma direği alımlarında taşınır işlem fişi düzenlenmemiş ve alınan mallar aktifleştirilmeden 630 Giderler Hesabına gider kaydı yapılarak doğrudan giderleştirilmiştir. İşin toplamı KDV hariç 214.000,00 TL dir.

- 07.12.2017 tarih ve 12595 no lu ödeme emri belgesiyle ödemesi yapılan istinat duvarı yapım işine ilişkin 55.000,00 TL lik tutar aktifleştirilmeden 630 Giderler Hesabına kaydedilerek doğrudan giderleştirilmiştir

Sonuç olarak yukarıda bazı örnekleri gösterildiği üzere, Maddi Duran Varlıklar hesaplarını ilgilendiren işlemlerin bu hesaplara kaydedilmeksizin doğrudan 630 Giderler hesabına kaydedilmesiyle, kurumun maddi duran varlıklarının kayıtlı değerleri olması gerekenin altında, gider hesabı da aynı ölçüde fazla görünerek 150, 251, 252, 253 254, 255, 257 ve 630 no'lu hesapların doğruluğunu etkilemektedir.

Kamu idaresi cevabında; 2017 Mali yılı içerisinde yaklaşık olarak 13.000 adet yevmiye kaydı yapılmıştır. 13.000. yevmiye içerisinde 7 adedi sehven hatalı kayıt yapılmıştır. Bu da aslında ön mali kontrolün titizlikle yapıldığının bir göstergesidir.

Bundan sonra daha dikkatli olunarak belirtilen hususlar daima göz önünde bulundurularak Taşınır Mal Yönetmeliği ve Mahalli İdareler Bütçe Muhasebe Yönetmeliğine uygun olarak işlem tesis edilecektir.

Sonuç olarak Kamu idaresi yanıtında, hatalı işlem yapıldığı kabul edilmekle birlikte yapılan hata sayısının toplam işlem hacmi içindeki miktarı belirtilerek ön mali kontrolün güçlülüğü vurgulanmış ve sonraki işlemlerde daha dikkatli olunacağı belirtilmiştir.

Kurum görüşünde yer verilen bu değerlendirmeye katıldığımızı belirtebiliriz. Genelde Belediyenin hesaplarında gözlemlenen düzenlilik ve çok önemli hatalara yol açılmaması Şehzadeler Belediyesinin mali kontrollerinin yetkinliğinin bir göstergesidir ve bu olgu takdirle gözlemlenmiştir.

Ancak, bulgumuzda belirtilen hatalı kayıtların 150, 251, 252, 253 254, 255, 257 ve 630 no lu hesapların 2017 mali tablolarında hatalı yer almasına neden olduğu da açıktır.

BULGU 2: Doğrudan Temin ve Pazarlık Usullerinde Belirtilen Parasal Sınıra Tabi İşler İçin Yapılan Harcamaların Kamu İhale Kurumu uygun görüşü olmadığı halde %10 Sınırını Aşması

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Pazarlık" başlıklı 21/f maddesinde İdarelerin yaklaşık maliyeti 177.556,00 Türk Lirasına kadar olan mamul mal, malzeme veya hizmet alımlarını pazarlık usulüyle; "Doğrudan Temin" başlıklı 22/d maddesinde ise büyükşehir belediyesi sınırları dahilinde bulunan idarelerin 58.555,00 diğer idarelerin 17.744,00 Türk Lirasını aşmayan ihtiyaçlarını doğrudan temin usulüyle giderebileceği belirtilmiştir. (KİK 2017/1 no lu tebliğde belirtilen 2017 için belirlenen limitlere göre)

Aynı kanunun "İdarelerce uyulması gereken diğer kurallar" başlıklı 62' nci maddesinde;

"Bu Kanun kapsamındaki idarelerce mal veya hizmet alımları ile yapım işleri için ihaleye çıkılmadan önce aşağıda belirtilen hususlara uyulması zorunludur:

...

(i) Bu Kanunun 21 ve 22 nci maddelerindeki parasal limitler dahilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamı, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamaz." hükmü düzenlenmiştir.

Mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, idarelerin 4734 sayılı kanunun 21/f ve 22/d maddelerinde parasal limitleri belirlenen işler için yapacakları harcamaların yıllık toplamı konulacak ödeneklerin % 10' unu aşmamalıdır.

Şehzadeler Belediyesi'nin 2017 yılı için bütçesine koyduğu ödenek miktarının 74.143.810,50 TL olduğu ve 21/f ile 22/d maddelerinin parasal limitleri kapsamında yaptırılan işler için yapılan toplam harcamaların ise 8.443.559,34 TL olduğu görülmüştür.

Konulan ödeneğin %10' u 7.414.381,05 TL olduğuna göre 1.029.178,29 Tl fazla harcama yapılarak kanunda belirtilen sınır aşılmıştır.

Kamu idaresi cevabında; Şehzadeler Belediyesi olarak 2017 mali yılı içinde yasal sınır aşılmıştır. Bunun başlıca sebebi yıl sonunda biriken harcamalar ile bazı öngörülmeyen acil durumlardır.

Tüm Birimlere Başkanlık imzalı bir yazı yazılarak bu konuda gerekli özen ve dikkatin gösterilmesi istenmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi görüşünde, doğrudan temin ve pazarlık usulleri için belirlenen %10' luk sınırın aşılmasının, yıl sonu biriken harcamalar ve öngörülmeyen durumlar neticesinde gerçekleştiği belirtilerek birimlerin konuyla ilgili daha dikkatli olma hususunda uyarıldığı ifade edilmiştir.

Doğrudan temin ve pazarlık usullerinin kullanımı 4734 sayılı kanun ile toplam ödeneğin %10' u ile sınırlandırılmış ve Kamu İhale Kanunu 62/1 fıkrasında belirtildiği üzere Kamu İhale Kurumunun uygun görüşü olmaksızın bu sınırın aşılamayacağı belirtilmiştir. Dolayısıyla idarelerin belirtilen sınırı aşmamak için bu usulleri mümkün olduğunca amacı dahilinde, dikkatli ve özenli kullanmaları gerekmektedir.

Söz konusu limit aşımının sonraki yıl denetimlerinde izlenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 3: Taşınmazların İhale Yapılmadan Kira Sürelerinin Uzatılması

Yapılan incelemelerde Şehzadeler Belediyesine ait olup ihale yapılmaksızın süre uzatım kararlarıyla kiralanması sürdürülen 188 adet taşınmaz varlık bulunduğu görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "*Kapsam*" başlıklı 1'inci maddesinde;

"... belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işleri bu Kanunda yazılı hükümlere göre yürütülür." denilmektedir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "*Belediye Meclisinin Görev ve Yetkileri*" başlıklı 18'inci maddesinde;

"Taşınmaz mal alımına, satımına, takasına, tahsisine, tahsis şeklinin değiştirilmesine veya tahsisli bir taşınmazın kamu hizmetinde ihtiyaç duyulmaması hâlinde tahsisin

kaldırılmasına; üç yıldan fazla kiralanmasına ve süresi otuz yılı geçmemek kaydıyla bunlar üzerinde sınırlı aynı hak tesisine karar vermek.” ,

“Belediye Encümeninin Görev ve Yetkileri” başlıklı 34’üncü maddesinde;

“Taşınmaz mal satımına, trampasına ve tahsisine ilişkin meclis kararlarını uygulamak; süresi üç yılı geçmemek üzere kiralanmasına karar vermek.” hükümleri bulunmaktadır.

5393 sayılı Kanun’un ilgili hükümlerine göre, taşınmazların 3 yıla kadar belediye encümeni kararıyla ihale edilerek kiraya verilmesi mümkündür. 3 yılı aşan kiralamalarda ise belediye meclisinin kararı gereklidir. Kira süresi biten taşınmazlar için yeniden kiralama ihalesine çıkılması gerekmektedir.

2886 sayılı Kanun’un *“Ecrimisil ve Tahliye”* başlıklı75’inci maddesinde;

“Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malları ve Vakıflar Genel Müdürlüğü ile idare ve temsil ettiği mazbut vakıflara ait taşınmaz malların, gerçek ve tüzelkişilerce işgali üzerine, fuzuli şağilden, bu Kanununun 9 uncu maddesindeki yerlerden sorulmak suretiyle, idareden taşınmaz ve değerlendirme konusunda işin ehli veya uzmanı üç kişiden oluşan komisyonca tespit tarihinden geriye doğru beş yılı geçmemek üzere tespit ve takdir edilecek ecrimisil istenir. Ecrimisil talep edilebilmesi için, Hazinesinin işgalden dolayı bir zarara uğramış olması gerekmez ve fuzuli şağilin kusuru aranmaz. ... Kira sözleşmesinin bitim tarihinden itibaren, işgalin devam etmesi halinde, sözleşmede hüküm varsa ona göre hareket edilir. Aksi halde ecrimisil alınır. İşgal edilen taşınmaz mal, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edilir.” denilmektedir.

5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 15’inci maddesinde; 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu’nun 75’inci maddesi hükümlerinin belediye taşınmazları hakkında da uygulanacağı belirtilmektedir.

Söz konusu mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere; kanun koyucu, Belediye taşınmazlarının bu kanuna göre kiraya verilmesi gerektiği noktasında iradesini ortaya koymuştur.

Bu itibarla Kurum mülkiyetindeki taşınmaz malları kiraya verme işleri 2886 sayılı Devlet İhale Kanunundaki ihale usullerine göre yapılmalı ve sözleşme süresinin bitiminde aynı taşınmaz malın kiraya verilebilmesi için yeniden Kanunda belirtilen usullerden biriyle ihaleye

çıkılmalıdır. Kira süresi sonunda işgal devam ederse, sözleşmede aksine hüküm yoksa ecrimisil alınmalı; işgalin devam etmesi durumunda taşınmazın tahliyesi için ilgili mülki amire talepte bulunulmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; Belediyemize ait olup ihale yapılmaksızın süre uzatım kararıyla kiralanması sürdürülen 188 adet taşınmaz varlık bulunduğu belirtilmiştir.

Kurum mülkiyetimizdeki taşınmazların kiraya verme işlemleri 2886 sayılı yasa hükümlerindeki ihale hükümlerine göre yapılmaktadır. Ancak: taşınmazın sözleşme bitim tarihinden itibaren, mevcut kullanıcının tahliye edilerek yeniden ihale edilmesinde aşağıdaki sorunlarla karşılaşılmaktadır:

- Taşınmazın kiracısının tahliyesinde karşılaşılan hukuksal sorunlar.
- Yeniden ihale sürecine çıkılabilmesi için taşınmazın boş olma şartının gerekliliği dikkate alındığında, boşaltma süresi ile yapılacak ihale sonucu taşınmazın teslimi arasında geçecek sürede idarenin kira gelirinden mahrum kalması.
- Taşınmazı kullanan kişinin kullandığı sürede edinmiş olduğu müşteri ve çevre potansiyelinden alıkonulmasının vereceği olumsuzluklar.
- Taşınmazın tahliyesinden sonra birkaç kez ihaleye çıkıldığı halde talipli olmaması nedeniyle taşınmazın boş kalması ve bu ihale için yapılan masrafların idareye masraf olarak kalması yanında, taşınmazın getirisinden yararlanılamaması.
- İhalelerde rakebet nedeniyle ihale bedelinin yükselmesi neticesinde, ihaleyi alan kişinin sözleşme yapmaktan vageçerek taşınmazın boş kalmasına ve gelir kaybına neden olunması.
- Bu nedenlerden ötürü Mevcut kiracının TÜİK in belirlediği Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksinin 12 aylık ortalaması baz alınarak arttırılması sonucu; kamu malının kira değeri güncellenerek kamu zararının önüne geçilmektedir.
- 2017 yılı düzenlilik raporunda belirtilen bu hususlar gelecekteki uygulamamızda dikkate alınacaktır.
- **Sonuç olarak** Kurum görüşünde; kira sözleşme süresi biten taşınmazlar için, belirtilen mevzuat hükümleri çerçevesinde tahliye ve yeniden ihale işlemlerinin gerçekleştirilmesi

önündeki bazı engeller belirtilmektedir. Öne sürülen ve tarafımızca da önemli ve bulunan bu argümanlar ana başlıklar altında aşağıda değerlendirilmiştir.

- Taşınmazın kiracısının tahliyesinde karşılaşılan hukuksal sorunlar: Belediyeler taşınmazlarının kiralanmasını her ne kadar 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve 5393 sayılı Belediye Kanunu ilgili hükümleri çerçevesinde yapsalar da sözleşme ve uygulaması, sona ermesi/erdirilmesi bir yanıyla da 6098 sayılı Borçlar Kanunu hükümlerinin uygulama alanında kalmaktadır. Yasalarla bazı belirlemeler yapılmakta ise de kiralama temelinde bir özel hukuk ilişkisi olma niteliğini korumaktadır. Bu çerçevede, sözleşmede belirtilen kira süresi sona eren taşınmaz rıza ile boşaltılmadığında 2886 sayılı Kanunun 75. maddesinde yer alan; "*İşgal edilen taşınmaz mal, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edilir.*" hükmünün işlerliği çoğunlukla sağlanamamakta, konu uzun süren yargı süreçlerinin tamamlanmasına bırakılmak zorunda kalınmaktadır. Boşaltılmayan taşınmaz için yeniden ihale açılmayacağı da tabiidir.
- Nihayetinde tahliyenin sağlanması durumunda ise yeni ihale sürecinde taşınmazdan gelir elde edilemediği gibi daimi giderler nedeniyle oluşan maliyetler sonucu kuruma mali yük oluşturmaktadır. Yine, kurum görüşünde de aynen belirtildiği üzere taşınmazın tahliyesinden sonra birkaç kez ihaleye çıkıldığı halde talipli olmaması yada rakebet nedeniyle ihale bedelinin yükselmesi neticesinde, ihaleyi alan kişinin sözleşme yapmaktan vazgeçmesi gibi nedenlerle de taşınmaz boş kalabilmekte, ihale için yapılan masrafların yanında, taşınmazın getirisinden de yararlanılamamaktadır.
- Taşınmazı kullanan kişinin kullandığı sürede edinmiş olduğu müşteri ve çevre potansiyelinden alıkonulmasının vereceği olumsuzluklar bir diğer önemli problemdir. Bulgu metninde belirtildiği üzere Belediyelerde kiralama işlemi Belediye Encümeninin yetkisindedir. (3 yıla kadar doğrudan, 3-10 yıl için Belediye Meclisi Kararı/izniyle) İstisnai durumlar haricinde, süresi 3 yıl olan bir kiralamanın ne kiralayan ne kiracı için makul sayılmayacağı açıktır. Kiralanan Belediye taşınmazlarının çoğunluğunun iş yeri olduğu göz önüne alındığında, iş yerinin niteliğine göre yapılan tadilat ve onarım masraflarının üç yıl gibi Kısa bir sürede amortismanının sağlanabilmesi olası değildir. En önemli unsurlardan birisi de birçok işyeri sahibi için oluşturulan müşteri portföyünün iş yerinin değişimiyle ciddi zarar görecektir.

Kurum görüşünde de dile getirilen bütün bu hususlar özellikle Belediye Encümeninin yetkisinde olan azami üç yıllık kiralamaların işlevsizliğini göstermektedir. Her ne kadar kiralama ihalesinde Belediye Meclisi kararıyla bu süre 10 yıla kadar uzatılabilse de bu durum Belediye Encümeni yetkisinde olan üç yıllık kiralamaların işlevsizliği olgusunu değiştirmemektedir.

Sonuç olarak, Belediyeler özellikle Belediye Encümenince azami üç yıl süreyle gerçekleştirdikleri kiralamalarda kira süreleri sonunda tahliye ve yeniden ihale işlemlerini mevzuatın öngördüğü biçimde gerçekleştirememekte, gerek İçişleri Bakanlığı, gerekse Sayıştay denetimleri sonucunda tekrarlayan eleştirel raporlamalara karşın hukuka aykırı işlem tesis etme konumundan kurtulamamaktadırlar.

Mevzuatta yer alan kiralama süreleri, tahliye prosedürleri ve sözleşme uygulamalarına ilişkin hükümlerin uygulama alanını daraltan, hukuksal süreçlerden ve uygulama pratiğinden kaynaklanan problemlerin en önemli kaynağı, Belediye taşınmazlarının 2886 Kanun kapsamında ihaleyle kiraya verilmiş olmasına karşın, bu kiralama sözleşmelerinin asıl olarak özel hukuk sözleşmesi niteliğini korumasıdır. Ne yazık ki, yürürlükteki hukuki düzenlemeler kamu yararı çerçevesinde problemlerin çözümüne katkı sağlayamamaktadır.

Nitekim, İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü 15.11.2005 tarihinde yayınladığı 2005/119 sayılı Genelgesinde;

".....

5393 sayılı Belediye Kanununun yürürlüğe girmesinden sonra belediyelerin sahip olduğu taşınmazların gerçek ve tüzelkişilerce işgali üzerine, füzuli şagilden ecrimisil istenmesi, füzuli şagil tarafından rızaen ödenmeyen ecrimisil için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil yoluna gidilmesi ve işgal edilen belediye taşınmazının belediyenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, belediyeye teslim edilmesi gerekmektedir.

Ancak, Belediyelerin sahip olduğu taşınmazların 2886 Kanun kapsamında ihaleyle kiraya verilmiş olması, bu kiralama sözleşmesinin bir özel hukuk akdi niteliğini ortadan kaldırmamaktadır. .....

Bu nedenle, yukarıdaki hükümler dahilinde belediyelerin sahip olduğu taşınmazlar bakımından 2886 sayılı Kanunun 75 inci maddesinin uygulanmasında aşağıdaki usul ve

esaslara uyulması uygulamada doğan hukuki sorunların önlenmesi bakımından büyük önem arz etmektedir.

1) 2886 sayılı Kanun dahilinde ihale edilen taşınmazlar bakımından arsa ve arazi dahil, öncelikle kira sözleşmesi hükümlerine göre hareket edilecektir. Ayrıca, kira süresi dolmadan ve tahliye isteğine ilişkin hukuki şartlar oluşturulmadan mülki idare amirinden tahliye talebinde bulunulmayacaktır.

2) .....Mahkemelerde tahliye davasına konu edilmiş bir taşınmazın tahliyesi için 2886 sayılı Kanununun 75 inci maddesine göre tahliye talebinde bulunulmayacaktır.

....."

denilmek suretiyle yukarıda özetlemeye çalıştığımız mevzuata uyum/uygulama pratiği/ kamu yararı sıkışmasına mevzuat hükümleri biraz zorlanarak ta olsa çözüm getirilmeye çalışılmıştır.

Oysa, 2886 sayılı Kanununun 75. maddesinde;" *Kira sözleşmesinin bitim tarihinden itibaren, işgalin devam etmesi halinde, sözleşmede hüküm varsa ona göre hareket edilir. Aksi halde ecrimisil alınır. İşgal edilen taşınmaz mal, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edilir.*" denilmektedir ve görüleceği üzere Yasa hükmü Genelge direktifleri ile oldukça esnetilmiştir.

Mevcut tablonun sürdürülebilir olmadığı açıktır. Uygulayıcı kurumlar mevzuat hükümlerinin gereğini belirtilen nedenlerle yerine getirememekte yada istenilen sonucu sağlayamamakta, İçişleri Bakanlığı kendisine iletilen uygulama problemlerini mevzuat çerçevesinde çözememekte, Sayıştay rutin denetimlerinde, tekrarlayan biçimde mevzuata uygunsuzluğu raporlamaktadır. Konunun bu perspektifle ele alınarak çözüm getirilebileceği yegane merciin Türkiye Büyük Millet Meclisi olduğu kanısındayız.

BULGU 4: Bazı Hizmet Alımlarının Belediyelerin Görev ve Sorumluluk Alanları Açısından Sorunlu Olması

Manisa Şehzadeler Belediyesi hizmet alımlarının incelenmesinde, belediyelerin görev ve yetki alanına dahil olarak değerlendirilmesi oldukça güç olan bazı hizmet alımlarının gerçekleştirilmekte olduğu görülmüştür.

Bir spor kulübünün Manisa dışındaki maçları için Taraftarlar Derneğine otobüs kiralanması, yine bazı sivil toplum örgütlerine turistik gezi amaçlı otobüs kiralanması,

Manisa'daki yerel basın mensuplarının gezi organizasyonlarına ilişkin hizmet alımları söz konusu hizmet alımlarına birer örnektir.

5393 sayılı Belediye Kanununun 14' üncü maddesinde belediyenin görev ve sorumlulukları ana hatlarıyla şu şekilde yer almaktadır;

“ Belediye, mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla;

a) İmar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı; coğrafi ve kent bilgi sistemleri; çevre ve çevre sağlığı, temizlik ve katı atık; zabıta, itfaiye, acil yardım, kurtarma ve ambulans; şehir içi trafik; defin ve mezarlıklar; ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor orta ve yükseköğrenim öğrenci yurtları, sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır. Büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 100.000'in üzerindeki belediyeler, kadınlar ve çocuklar için konukevleri açmak zorundadır. Diğer belediyeler de mali durumları ve hizmet önceliklerini değerlendirerek kadınlar ve çocuklar için konukevleri açabilirler.

b) Devlete ait her derecedeki okul binalarının inşaatı ile bakım ve onarımını yapabilir veya yaptırabilir, her türlü araç, gereç ve malzeme ihtiyaçlarını karşılayabilir; sağlıkla ilgili her türlü tesisi açabilir ve işletebilir; mabetlerin yapımı, bakımı, onarımını yapabilir; kültür ve tabiat varlıkları ile tarihî dokunun ve kent tarihi bakımından önem taşıyan mekânların ve işlevlerinin korunmasını sağlayabilir; bu amaçla bakım ve onarımını yapabilir, korunması mümkün olmayanları aslına uygun olarak yeniden inşa edebilir. Gerektiğinde, sporu teşvik etmek amacıyla gençlere spor malzemesi verir, amatör spor kulüplerine ayni ve nakdî yardım yapar ve gerekli desteği sağlar, her türlü amatör spor karşılaşmaları düzenler, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan öğrencilere, sporculara, teknik yöneticilere ve antrenörlere belediye meclisi kararıyla ödül verebilir. Gıda bankacılığı yapabilir.

Hizmetlerin yerine getirilmesinde öncelik sırası, belediyenin malî durumu ve hizmetin ivediliği dikkate alınarak belirlenir.

Belediye hizmetleri, vatandaşlara en yakın yerlerde ve en uygun yöntemlerle sunulur. Hizmet sunumunda engelli, yaşlı, düşkün ve dar gelirlilerin durumuna uygun yöntemler uygulanır.

Belediyenin görev, sorumluluk ve yetki alanı belediye sınırlarını kapsar.

Belediye meclisinin kararı ile mücavir alanlara da belediye hizmetleri götürülebilir”

Yukarıda belirttiğimiz hizmet alımları Belediyenin görev ve sorumluluk sahalarına ilişkin mevzuat ışığında değerlendirildiğinde, belediyelerin spora destek verme sorumluluklarının abartılı bir şekilde yorumlandığı, yerel basın mensuplarının gezi organizasyonlarının görev ve sorumluluklar çerçevesine dahil etmenin oldukça güç olduğu düşünülmektedir.

Belediyelerin oldukça geniş olan görev, sorumluluk alanları kapsamında, hemşehrilik hukuku çerçevesinde verilen destekler önemli ve meşru olmakla birlikte bu görev ve sorumlulukların yerine getirilmesinde; belediyelerin mali yeterlilikleri, öncelikleri, stratejik planlamaları bağlamında ortaya koydukları hedefleri, verimlilik, tutumluluk, etkinlik ve hizmetlerden adil yararlandırma ilkelerinin dikkate alınması önemlidir.

Kamu idaresi cevabında; Bulguda belirtilen hizmet alımları ile ilgili olarak bu nevi hizmet alımı yapan Birimlerimize gerekli bilgi ve uyarılar yapılarak bulgu hükmündeki hususlara riayet edilmesi istenmiştir. Ayrıca bu konuda gerekli özen ve itina gösterilerek ön mali kontrolümüzce de yakından takip edilerek istenilen doğrultuda işlem tesis edilecektir.

Sonuç olarak Kamu idaresi yanıtında hizmet alımlarında daha özenli davranılacağı, kontrollerin daha dikkatli yapılacağı belirtilmiştir.

Bu konuda daha özenli davranılması harcamalarda etkinliği artıracacağı gibi belediyenin stratejik hedeflerini gerçekleştirmek için yeterli kaynak ayırabilmesine katkıda bulunacaktır.

Ayrıca bu hizmet alımlarının bir kısmının doğrudan temin usulüyle yapıldığı da dikkate alınır, bu konuda gösterilecek hassasiyetin bir diğer bulgu konusu olan, doğrudan temin yöntemine ilişkin % 10 sınırının aşılma riskini de azaltabileceği düşünülmektedir.

BULGU 5: Gecekondu Fonu Hesabının Tutulmaması ve Alınan Payların Tamamının Gelir Kaydedilmesi

775 sayılı Gecekondu Kanununun “*Fonların teşkili ve kullanılması*” başlıklı 12’nci maddesinde; belirtilen kaynaklardan sağlanacak gelirlerin, Türkiye Emlak Kredi Bankasında, ilgili belediyeler adına açılacak özel hesaplarda toplanacağı, 13’üncü maddesinde ise bu fonlarda toplanan paraların nerelerde kullanılması gerektiği açıklanmıştır.

775 sayılı kanununun 13' üncü maddesinde aynen:

“Buna göre 12'nci madde gereğince teşkil edilen fonda toplanan paralar, belediyelerce, Toplu Konut İdaresi Başkanlığının izni alınmak şartıyla:

a) Bu kanundaki amaçlarda kullanılmak üzere arsa sağlanmasında, Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca onanan plan ve projelere göre halk konutu, nüve konut veya geçici misafir konutu yapılmasında,

b) İslah olunacak gecekondular ile yeniden tesis edilecek önleme bölgelerinin yol, meydan, kanalizasyon, su, elektrik ve benzerleri gibi kamu hizmet ve tesislerinin Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca onanan projelerine göre yapılmasında veya onarılmasında,

c) Kendi bütçe imkânlarıyla karşılanamayan ve fakat bu kanun gereğince yapılması gereken tespit, harita alımı, plan ve projelendirme hizmetlerinde kullanılır. “

4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun *“Taksitle ödeme, satış bedelinden pay verilmesi, belediyelere devir”* başlıklı 5 inci maddesinde ise; *“... Belediye ve mücavir alan sınırları içindeki Hazineye ait taşınmazların satış bedellerinin tahsil edilen kısmından öncelikle yerinde muhafaza edilemeyen yapıların tasfiyesinde kullanılmak şartıyla % 10'u, ilgili belediyelerin 20.7.1966 tarihli ve 775 sayılı Kanun hükümlerine göre oluşturulan fon hesabına aktarılır. Kalan kısmından ise ilgili belediyeye % 30, varsa büyükşehir belediyesine % 10 oranında pay verilir. ...Bu paylar tahsilini takip eden ayın yirmisine kadar ilgili idarelerin hesaplarına aktarılır. ...”*

denilmektedir.

Şehzadeler Belediyesinde yukarıda yer verilen kanun hükmünde belirtilen gecekondular fonu hesabı tutulmamaktadır. Kuruma satılan kamu taşınmazlarına ilişkin diğer kamu idarelerinden herhangi bir bilgi gelmemekle birlikte kurum hesabına defterdarlık tarafından, satılan kamu taşınmazlarıyla ilgili olarak pay aktarılmaktadır.

Defterdarlık tarafından 2017 yılı içinde kuruma aktarılan pay toplamı 428.322,07 TL olmakla birlikte alınan bu payların tamamı gelir olarak 800.05.02.08.99 no lu Mahalli İdarelere Ait Diğer Paylar Hesabına kaydedilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; "Manisa Ziraat Bankası Girişimcilik" şubesinde TR48 0001 0019 3868 0292 1450 44 iban nolu Gecekondu Fonu Hesabı açılmıştır. Ayrıca Defterdarlık Milli Emlak Müdürlüğüne resmi yazı yazılarak % 10 pay bedellerinin bu hesaba yatırılması bildirilmiştir. Bundan sonra bu hususlar doğrultusunda işlem tesis edilecektir.

Sonuç olarak Kurum görüşünde, Ziraat Bankası nezdinde gecekondu fonu hesabı açıldığı ve ilgili payların da bu hesaba yatırılmasının istendiği belirtilmiştir.

Söz konusu durumun müteakip denetimlerde izlenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 6: Geçiş Hakkı Bedellerinin Takip ve Tahsil İşlemlerinin Yapılmaması

Belediyeye ait taşınmazları kullanarak elektronik haberleşme hizmeti sunan firmalarla kurum arasında geçiş hakkına ilişkin herhangi bir anlaşma bulunmadığı, bu yerlere ilgili geçiş hakkı ücretine ilişkin takip ve tahsil işlemlerinin yapılmadığı görülmüştür.

İşletmecilere, elektronik haberleşme hizmeti sunmak için gerekli şebeke ve alt yapıyı kurmak, kaldırmak, bakım ve onarım yapmak gibi amaçlar ile kamu ve özel mülkiyet alanlarının altından, üstünden, üzerinden geçmeleri için tanınan hak anlamına gelen geçiş haklarına ilişkin hükümler 27.12.2012 tarih ve 28510 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "*Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik*'te düzenlenmiştir. Ayrıca bu yönetmeliğin 20'nci maddesinde, hüküm bulunmayan hallerde 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu ile ilgili diğer mevzuat hükümlerinin geçerli olacağı belirtilmiştir.

Yönetmelik elektronik haberleşme altyapısı, elektronik haberleşme şebekesi, geçiş hakkı, geçiş hakkı sağlayıcısı, işletmeci, geçiş hakkı ücreti ve geçiş hakkı ücret tarifesi gibi birçok kavramı tanımlamıştır.

Yine aynı yönetmelikte işletmeci ve geçiş hakkı sağlayıcısının geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları, yönetmelikte belirlenen ilkeler doğrultusunda serbestçe yapabileceği, geçiş hakkına ait ücretlerin ödeme şeklinin sözleşmede yer alacağı hüküm altına alınmış ve ayrıca 01.01.2014 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere geçiş hakkı ücretleri tarifesi Yönetmelik'e eklenmiştir.

Belirtilen düzenlemeler ve açıklamalar çerçevesinde, altyapı geçiş hakkı bedellerinin takip ve tahsili bir mevzuata uyum konusu olmakla birlikte kurum için de bir gelir kaynağı

olduğu açıktır.

Kamu idaresi cevabında; 6360 sayılı kanunla kurulan yeni bir ilçe belediyesi olmamız nedeniyle, bu konuda Büyükşehir Belediyesi ile ilgili cadde ve sokak belirlenmesi dava süreci aşamasında olması ve 2018 yılından itibaren bazı cadde ve sokakların tekrar Büyükşehir Belediyesine geçtiğinden herhangi bir çalışma yapılamamış olmakla birlikte sürecin tamamlanmasını müteakip gerekli çalışmalar yapılacak olup, Bulgu 7' de yer alan hususlara göre işlem tesis edilecektir.

Sonuç olarak Kamu idaresi yanıtında, yeni kurulan bir belediye olmaları ve cadde ve sokakların paylaşımı konusunda büyükşehir belediyesi ile yaşadıkları anlaşmazlıklar ve bu anlaşmazlıkların dava aşamasında olması nedeniyle şimdiye kadar bir çalışma yapılmadığı, anlaşmazlıkların çözümüyle çalışmalara başlayacakları belirtilmiştir.

Dava ve/veya anlaşmazlık konusu olan cadde ve sokaklar için mahkeme sonucunun beklenilmesinde bir beis olmamakla birlikte, diğer cadde ve sokaklar için gerekli çalışmaların yapılarak bir kamu alacağı olan geçiş hakkı bedellerinin takip ve tahsiline acilen başlanılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

8. EKLER

EK 1: KAMU İDARESİ MALİ TABLOLARI**ŞEHZADELER BELEDİYESİ 2017 BİLANÇOSU**

AKTİF		2017	PASİF		2017
1	DONEN VARLIKLAR	26.746.651,06	3	KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	19.924.898,79
10	Hazır Degerler	4.659.934,30	30	Kısa Vadeli İc Mali Borclar	7.377.894,00
100	Kasa Hesabi	0,00	300	Banka Kredileri Hesabi	7.377.894,00
102	Banka Hesabi	3.547.035,85	31	Kısa Vadeli Dis Mali Borclar	0,00
103	Verilen Çekler Ve Gönderme Emirleri Hesabi (-)	0,00	32	Faaliyet Borclari	3.383.376,66
108	Diğer Hazır Değerler Hesabi	0,00	320	Bütçe Emanetleri Hesabi	3.383.376,66
109	Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabi	1.112.898,45	33	Emanet Yabancı Kaynaklar	2.788.788,21
11	Menkul Kıymet ve Varlıklar	0,00	330	Alınan Depozito Ve Teminatlar Hesabi	681.087,38
112	Kamu Kesimi Tahvil Senet Ve Bonolari Hesabi	0,00	333	Emanetler Hesabi	2.107.700,83
12	Faaliyet Alacaklari	15.196.703,70	36	Ödenecek Vergi ve Diğer Yukumlulukler	878.352,68
120	Gelirlerden Alacaklar Hesabi	8.444.871,97	360	Ödenecek Vergi Ve Fonlar Hesabi	285.744,20
121	Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabi	5.004.930,61	361	Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabi	265.236,28
122	Gelirlerden Tecilli Ve Tehirli Alacaklar Hesabi	1.303.992,89	362	Fonlar Veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Ta	176.299,00
126	Verilen Depozito Ve Teminatlar Hs.	442.908,23	363	Kamu İdareleri Payları Hesabi	93.415,33
13	Kurum Alacaklari	0,00	368	Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş Veya Taksitlendirilmiş V	1.160.945,48
14	Diğer Alacaklar	17.315,46	37	Kıdem Tazminatları Karşılığı Hesabı	
140	Kişilerden Alacaklar Hesabi	17.315,46	372	Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabi	60.945,48
15	Stoklar	257.639,10	379	Diğer Borç Ve Gider Karşılıkları Hesabi	1.100.000,00
150	İlk Madde Ve Malzeme Hesabi	257.639,10	38	Gider Tahakkukları Hesabı	4.335.541,76

16	Ön Ödemeler	317.378,20	381	Gider Tahakkuklari Hesabi	4.335.541,76
160	İş Avans Ve Kredileri Hesabi	0,00	39	Diger Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	0,00
161	Personel Avanslari Hesabi	0,00	391	Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabi	0,00
162	Bütçe Dışı Avans Ve Krediler Hesabi	317.378,20	4	UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	51.276.028,73
165	Mahsup Dönemine Aktarılan Avans Ve Krediler Hesabi	0,00	40	Uzun Vadeli İc Mali Borçlar	34.897.053,17
18	Gelecek Aylara Ait Giderler	0,00	400	Banka Kredileri Hesabi	34.897.053,17
19	Diger Donen Varlıklar	6.297.680,30	403	Kamu İdarelerine Mali Borçlar Hesabi	0,00
190	Devreden Katma Değer Vergisi Hesabi	6.297.680,30	41	Uzun Vadeli Dis Mali Borçlar	0,00
191	İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabi	0,00	43	Diger Borçlar	1.664.231,20
2	DURAN VARLIKLAR	47.584.753,31	430	Alinan Depozito Ve Teminatlar Hesabi	100,00
21	Menkul Varlıklar	0,00	438	Kamuya Olan Ertelenmiş Veya Taksitlendirilmiş Borç	1.664.131,20
22	Faaliyet Alacaklari	1.064.420,17	47	Kıdem Tazminatları Karşılığı Hesabı	4.850.000,00
220	Gelirlerden Alacaklar Hesabi	514.827,95	472	Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabi	3.250.000,00
222	Gelirlerden Tecilli Ve Tehirli Alacaklar Hesabi	549.592,22	479	Diğer Borç Ve Gider Karşılıklari Hesabi	1.600.000,00
23	Kurum Alacaklari	0,00	48	Gelecek Yillara Ait Gelirler	9.864.744,36
24	Mali Duran Varlıklar	3.304.361,78	481	Gider Tahakkuklar Hesabi	9.864.744,36
240	Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabi	2.254.361,78	5	OZ KAYNAKLAR	3.130.476,85
241	Mal Ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermaye	1.050.000,00	50	Net Değer/Sermaye	21.719.378,40
25	Maddi Duran Varlıklar	43.215.971,36	500	Net Değer Hesabi	21.719.378,40
250	Arazi Ve Arsalar	4.933.317,39	52	Yeniden Değerleme Farklari	0,00
251	Yeraltı Ve Yerüstü Düzenleri Hesabi	9.527.062,83	522		0,00
252	Binalar Hesabi	14.283.526,63	57	Gecmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçlari	0,00
253	Tesis, Makine Ve Cihazlar Hesabi	4.967.834,29	58	Gecmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçlari	-9.217.744,89
254	Taşıtlar Hesabi	9.674.209,44	580	Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabi (	-9.217.744,89

255	Demirbaşlar Hesabi	3.886.698,62	59	Dönem Faaliyet Sonuçları	-9.371.156,66
257	Birikmiş Amortismanlar Hesabi (-)	-	591	Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesabi (-)	-9.371.156,66
258	Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabi	8.053.214,38		PASİF TOPLAMI :	74.331.404,37
26	Maddi Olmayan Duran Varlıklar	0,00			
260	Haklar Hesabi	342.500,39			
268	Birikmiş Amortismanlar Hesabi (-)	-342.500,39			
28	Gelecek Yillara Ait Giderler	0,00			
29	Diğer Duran Varlıklar	0,00			
	AKTİF TOPLAMI :	74.331.404,37			

BÜTÇE NOTLARI		2017 Cari Yıl
9	NAZİM HESAPLAR	99.269.520,57
90	Ödenek Hesapları	94.771.920,44
90 0	Gönderilecek Bütçe Ödenekleri Hesabi	0,00
90 5	Ödenekli Giderler Hesabi	94.771.920,44
90 6	Mahsup Dönemine Aktarılan Kullanılacak Ödenekler H	0,00
91	1 Teminat Mektupları Emanetleri Hesabi	4.497.600,13
91 0	Teminat Mektupları Hesabi	4.497.600,13
92	Taahhut Hesapları	0,00
92 0	Gider Taahhütleri Hesabi	0,00

BÜTÇE NOTLARI		2017 Cari Yıl
9	NAZİM HESAPLAR	99.269.520,57
90	ödenek Hesapları	94.771.920,44
901	Bütçe Ödenekleri Hesabi	94.771.920,44
907	Mahsup Dönemine Aktarılan Ödenekler Hesabı	0,00
91	1 Teminat Mektupları Emanetleri Hesabi	4.497.600,13
911	Teminat Mektupları Emanetleri Hesabi	4.497.600,13
92	Taahhut Hesapları	0,00
921	Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabi	0,00
99	Kiraya Verilen Duran Varlıklar	0,00

99	Kiraya Verilen Duran Varlıklar	0,00	NOTLAR TOPLAMI :	99.269.520,57
	NOTLAR TOPLAMI :	99.269.520,57		

ŞEHZADELER BELEDİYESİ 2017 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU	
Adı	Tutar
GİDERLER HESABI	84.062.223,04
Personel Giderleri	12.815.880,11
Memurlar	7.190.219,95
Sözleşmeli Personel	1.073.436,63
İşçiler	4.164.636,23
Geçici Personel	75.816,00
Diğer Personel	311.771,30
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	1.953.746,70
Memurlar	1.268.601,00
Sözleşmeli Personel	3.766,82
İşçiler	681.378,88
Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	43.833.396,70
Üretime Yönelik Mal Ve Malzeme Alımları	6.543,00
Tüketime Yönelik Mal Ve Malzeme Alımları	4.908.071,73
Yolluklar	97.643,25
Görev Giderleri	163.479,75
Hizmet Alımları	31.937.879,35
Temsil Ve Tanıtma Giderleri	950.942,75
Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım Ve Onarım Gi	1.081.034,49
Gayrimenkul Mal Bakım Ve Onarım Giderleri	4.687.802,38
Faiz Giderleri	14.041.140,11
Diğer İç Borç Faiz Giderleri	14.041.140,11
Cari Transferler	1.209.370,60
Görev Zararları	527.538,40
Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	579.799,31
Hane Halkına Yapılan Transferler	102.032,89
Gelirlerin Ret Ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	1.323.669,77
Vergi Gelirleri	92.171,83
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	1.026.157,17
Diğer Gelirler	205.340,77
Amortisman Giderleri	64.900,00
Maddi Olmayan Duran Varlıkların Amortisman Giderle	64.900,00
İlk Madde ve Malzeme Giderleri	7.508.239,80
Kırtasiye Malzemeleri	261.756,31
Beslenme, Gıda Amaçlı ve Mutfakta Kullanılan Tüketi	24.138,73
Tıbbi ve Laboratuvar Sarf Malzemeleri	10.915,76
Yakıtlar, Yakıt Katkıları ve Katkı Yağlar	81.889,24
Temizleme Ekipmanları	283.239,41
Giyecek, Mefruşat ve Tuhafiye Malzemeleri	122.941,92
Yiyecek	551.052,28

İçecek	83.481,74
Canlı Hayvanlar	907,2
Zirai Maddeler	897.673,00
Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	1.626.563,13
Yedek Parçalar	416.057,35
Nakil Vasıtaları Lastikleri	110.010,35
Değişim, Bağış ve Satış Amaçlı Yayınla	119.451,16
Spor Malzemeleri Grubu	20.594,80
Basınçlı Ekipmanlar	2.174,90
Diğer Tüketim Amaçlı Malzemeler	2.895.392,52
Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler	444.631,23
Gelirlerden Alacaklardan Silinenler	444.631,23
Kamu İdarelerine Bedelsiz Olarak Devredilen Mali O	867.248,02
Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdarelerine Bedelsiz	867.248,02
GELİRLER HESABI	74.691.066,38
Vergi Gelirleri	19.323.717,11
Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler	14.057.211,39
Dahilde Alınan Mal ve Hizmet Vergileri	3.422.702,06
Harçlar	1.842.788,40
Başka Yerde Sınıflandırılmayan Vergiler	1.015,26
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	4.423.131,22
Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	877.257,16
KİT ve Kamu Bankaları Gelirleri	5.145,90
Kira Gelirleri	3.523.899,46
Diğer Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	16.828,70
Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	2.777.016,89
Kurumlardan ve Kişilerden Alınan Yardım ve Bağışla	250
Proje Yardımları	2.776.766,89
Diğer Gelirler	44.369.856,63
Faiz Gelirleri	154.988,96
Kişi ve Kurumlardan Alınan Paylar	38.661.973,85
Para Cezaları	4.381.559,46
Diğer Çeşitli Gelirler	1.171.334,36
Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	3.797.344,53
Kur Değişikliği Dışındaki Değer ve Miktar Değişiml	3.797.344,53
NET FAALİYET SONUCU	-9.371.156,66